

OPPIMISYMPÄRISTÖN TUNNISTAMISRAPORTTI

STARTTIPAJA

TYÖLLISYYSPALVELUT

VALKEAKOSKEN KAUPUNKI

KOOSTE OPPIMISYMPÄRISTÖISTÄ

Tunnistetut oppimisympäristöt

Työpaja: Työllisyyspalvelut, Valkeakosken kaupunki

Osoite: Huhtakatu 16, 37600 Valkeakoski

Yhteystiedot:

Sari Ilovuori / työllisyyspalveluiden johtaja, 040 335 7206, sari.ilovuori@valkeakoski.fi

http://www.valkeakoski.fi/portal/suomi/elinkeinot_yrittaminen_ja_tyo/tyollistamispalvelut/

Kaisa Lahtinen, 040 335 7219, kaisa.lahtinen@valkeakoski.fi

http://www.valkeakoski.fi/portal/suomi/elinkeinot_yrittaminen_ja_tyo/tyopajat/

Toimipisteet ja yksiköt/osastot, paikkakunta

- **Apiankatu 4, Valkeakoski, Starttipaja**
 - starttivalmennus, koulutus- ja työelämävalmennus sekä YTO-valmennus

Tunnistetut oppimisympäristöt tutkinnoittain

Apiankatu 4, Starttipaja

Ammatillisten perustutkintojen yhteiset tutkinnon osat (2018), osittain*

- Viestintä- ja vuorovaikutustaidot, osittain*
- Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen
- Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen

* Ammatillisten perustutkintojen yhteisten tutkinnon osien kaikille pakollisten osaamistavoitteiden laajuus on 26 osaamispistettä. Starttipajalla voidaan saavuttaa osaamistavoitteet vähintään tasolla tyydyttävä (T1) niiden kaikista muista osa-alueista paitsi Viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä, ruotsi.

Kaikki tunnistetut oppimisympäristöt perustuvat 1.8.2018 hyväksytyihin tutkinnon perusteisiin.

Päivitetty 4.9.2019

TYÖPAJAN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Työllisyyspalveluiden alla toimii kolme pajaa. Työllistämispaja Akseli (2007), nuorten Starttipaja (2011) ja Voima-paja (2017). Akseli ja Voima toimivat fyysisesti samoissa tiloissa ja nuorten Starttipaja omissa tiloissaan.

Työllistämispaja Akseli perustettiin vuonna 2007 Valkeakoskelle. Vuonna 2015 yksikköön liitettiin nuorten Starttipaja ja vuoden 2017 alusta myös Voima-paja, kehitysvammaisten työtoiminta ja tuettu työ.

Tänään yksikkö huolehtii keskistetyksi kaupungin työllisyydenhoidosta ja sen kehittamisestä. Yksiköstä koordinoidaan kaikki hallintokunnissa toteutettavat Te-palveluiden aktiivitoimenpiteet. Lisäksi yksikkö tuottaa joko itse tai ostaen kuntouttavan työtoiminnan. Kaupungin kesätyöt ja palkkausavustukset ovat osa perustehtävää. Lisäksi kehitysvammaisten työtoiminta on haluttu nostaa osaksi työllisyyspalveluita.

OPPIMISYMPÄRISTÖN KUVAUS YKSIKÖITTÄIN

STARTTIPAJA, APIANKATU 4, 37600 VALKEAKOSKI

Starttipajalla tunnistettavat ja tunnustettavat tutkinnot ja tutkinnon osat

Ammatillisten perustutkintojen yhteiset tutkinnon osat (2018)

- Viestintä- ja vuorovaikutustaidot, osittain (vain ruotsin kieli puuttuu)
- Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen
- Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen

Starttipajan fyysinen työympäristö

Starttipajalla on käytössään Starttipajan toimintaan osoitetut omat tilat, jossa on keittiö, luovien ja toiminnallisten harjoitusten tila, yhteinen ryhmätoimintatila, äänieristetty yksilövalmennustila, äänieristetty toimistotila, omat wc:t valmentautujille ja henkilökunnalle, varastohuone sekä siivoustarvikehuone. Tilat on remontoitu Starttipajan käyttöön 8/2018. Pinta-alaa tiloilla on noin 120 m². Tilat sijaitsevat aivan Valkeakosken keskustassa, linja-autoaseman 2. kerroksessa. Tilat ovat valoisa ja erilaiset tilat mahdollistavat ryhmätoiminnan jakamisen pienryhmiin.

Keittiössä on normaalit kotikeittiön kodinkoneet; jääkaappi, pakastin, liesi ja astianpesukone. Lisäksi pienkoneita, kuten kahvin- ja teenkeitin, leivänpaahdin, sähkövatkain. Riittävä kalustus keittiövälineistössä, joka mahdollistaa ruuan valmistuksen ryhmän omaan käyttöön.

Valmentautujilla on käytössään kaksi kannettavaa tietokonetta sekä yksi pöytäkone, joissa Internet ja perusohjelmia, mm. Word. Käytössä kaksi televisiota, joihin tietokoneen saa yhdistettyä. Näin voidaan hyödyntää Internetistä löytyvää materiaalia koko ryhmän kanssa yhdessä. Starttipajalla on käytössä monitoimilaite Xerox VersaLink C405, jota valmentautajat saavat käyttää tarvittaessa skannaukseen ja tulostukseen. Tarvittaessa saadaan käyttöön myös videotykki.

Kerran viikossa Starttipaja käy Valkeakosken liikuntahallilla liikkumassa. Starttipajalle on varattu koko liikuntasali käyttöön (kolme osaa) tunniksi. Käytössä on monenlaisia liikuntavälineitä. Starttipajan tiloista liikutaan myös muualle, esimerkiksi teatteri, kirjasto, erilaiset näyttelyt, keilahalli, puistot, ulkoliikuntapisteet, kirpputorit.

Starttipajan tuotteet, palvelut ja työtehtävät

Starttipaja on Valkeakosken kaupungin työllisyyspalveluiden vuonna 2011 perustettu matalan kynnyksen paja. Starttipaja tarjoaa tavoitteellista ja säännöllistä toimintaa yksilö- ja ryhmävalmennuksena 17-28 -vuotiaille. Tiimiin kuuluu kaksi vakituista ohjaajaa, joista toinen toimii myös tiiminvetäjänä. Molemmat ovat sosionomeja (AMK), jonka myötä vahvuutena on sosiaalipedagoginen osaaminen. Molemmat ohjaajat tekevät sekä yksilö- että ryhmävalmennusta päivittäin. Ohjaajien ammatti- ja valmennusosaamisen kartuttamiseksi ja ylläpitämiseksi he osallistuvat aktiivisesti koulutuksiin ja valmennuksiin. Starttipajan tiiminvetäjälle on työnohjaus. Lisäksi Starttipajalla työskentelee pajaohjaaja, joka ohjaa mm. Starttipajalaisten tuunauspajaa. Starttipajan keittiössä työskentelee lisäksi keittiöalan ammattilainen, joka ohjaa Starttipajan valmentautujia kaikessa ravitsemukseen, ruuan suunnitteluun, valmistukseen, keittiön siivoukseen ym. liittyvissä asioissa. Starttipaja tarjoaa myös keittiöltään työharjoittelupaikan kahdelle Valkeakosken ammattiopiston catering-alan erityistä tukea tarvitsevalle opiskelijalle.

Tärkeimpinä päämäärinä on tukea voimavara- ja ratkaisukeskeisesti valmentautujien työ- ja opiskeluvaihtoehtoja, kehittää arjenhallintataitoja, sekä tukea psyykkistä, fyysistä ja sosiaalista toimintakykyä. Starttipajalla valmennetaan sosiaalipedagogisen ajattelun mukaisesti eli otetaan huomioon valmentautujan kokonaisvaltainen tilanne ja elämänsä maailma. Myös vaikeat asiat otetaan puheeksi ja niihin pyritään löytämään ratkaisuja ja tukitoimia yhdessä valmentautujan sekä verkoston kanssa, joissa työskennellään tiiviisti. Starttipajalla tuetaan jatkopolkujen miettimistä ja niille siirtymistä Starttipajakson jälkeen. Starttipajan toiminta on tavoitteellista, kohti opiskelua ja työmarkkinoita suuntaavaa toimintaa.

Starttipajalla on kolme erilaista valmennusta; starttivalmennus, koulutus- ja työelämävalmennus sekä YTO-valmennus. Valmentautujia voi Starttipajalla olla ryhmissä yhteensä enintään 21, riippuen valmentautujien erityistarpeista sekä tilanteista. Aloittavien valmentautujien ryhmä on Starttivalmennusryhmä, jossa alkukartoituksessa käydään laajasti läpi elämän eri osa-alueita ja valmentautujan tilannetta ja keskitytään arjenhallinnan taitoihin. Ympäriksi luodaan tarpeen mukaan verkostoa ja tukitoimia. Kolmen kuukauden jälkeen useat lisäävät päiviä neljään. Tällöin mukaan tulee koulutus- ja työelämävalmennus.

Koulutus- ja työelämävalmennusryhmässä käyvät ovat suuntaamassa jo selkeämmin opiskeluihin tai työelämään eri tukitoimien avulla, joita Starttipajalla luodaan. Ryhmässä tehdään laajasti tehtäviä mm. työnhaun asiakirjoihin liittyen (CV, erilaiset työhakemukset) sekä tutustutaan moninaiisiin koulutusvaihtoehtoihin. Tehdään hakemuksia ja ollaan yhteydessä koulutuspaikkoihin sekä tarvittaessa työpaikkoihin. Starttipajalla tuetaan valmentautujan kiinnittymistä esimerkiksi oppilaitokseen ja tehdään vahvaa yhteistyötä jatkoosastojen kanssa.

YTO-valmennus on tarkoitettu opiskeluiden tuettuun tekemiseen pajaympäristössä. Valmentautuja suorittaa YTO-aineiden verkkokursseja itsenäisesti, mutta tuetusti Starttipajalla. YTO-valmennuksen aikana valmentautujan ympärille luodaan tukitoimia YTO-aineiden suorittamiseen, mutta myös kaikkiin muihin elämäntilanteisiin liittyen. YTO-jakson aikana keskitytään opiskeluiden suorittamiseen tuetusti Starttipajalla. Jakson aikana opetellaan myös tiedon hakemista, avun pyytämistä/vastaanottamista sekä arkityön saavuttamista. Valmennuksen aikana tuetaan valmentautujan osallisuuden ja vaikuttamisen saavuttamista ryhmässä, omissa elämässä sekä opiskelussa.

Valmennukset räätälöidään nuorten tilanteista, toimintakyvystä ja tavoitteista riippuen. Valmentautujille on nimetty omatyöntekijä, jonka kanssa pidetään yksilövalmennuksia. Päivien sisällöt suunnitellaan aina päiväkohtaisesti jokaiselle valmentautujalle tavoitteellisesti kunkin omien tarpeiden, tavoitteiden ja valmennussuunnitelman mukaisesti. Starttipajalla ohjelman sisällön suunnittelu ja toteutus tapahtuu Starttipajan vuosikellon kuukausittaisen teemojen mukaisesti. Starttipajalla voi olla enintään vuoden kuntouttavassa työtoiminnassa tai sosiaalisessa kuntoutuksessa, sopimuksesta riippuen 2-4- päivänä viikossa, 4 tuntia päivässä.

Toiminta koostuu yksilövalmennuksesta, ryhmävalmennuksesta sekä erilaisista toiminnallisista sisällöistä. Valmennukselle on ominaista yhteisöllisyys sekä valmentautujien osallisuus. Työote valmennuksessa on tavoitteellista, kuntouttavaa sekä vahvuuksia ja mahdollisuuksia korostavaa. Jokaiselle laaditaan yksilölliset tavoitteet. Päämäärinä ovat realististen suunnitelmien tekeminen, tavoitteiden asettaminen ja kestävien ratkaisujen löytäminen. Tavoitteita seurataan ja arvioidaan säännöllisesti. Starttipajalla saadaan konkreettinen ja laaja käsitys valmentautujan työ- ja toimintakyvystä sekä arjenhallintataidoista. Näihin tietoihin pohjautuen autamme löytämään tarvittavat tukitoimet ja jatkopolut. Starttipajalla tuetaan valmentautujaa siirtymävaiheissa jatkopoluille.

Yksilövalmennuksissa käydään läpi valmentautujan taustaa ja elämäntilannetta, luodaan tukitoimia ja verkostoja sekä tehdään yhteistyötä oppilaitosten kanssa opintoihin liittyen. Tuetaan aikatauluttamaan opintoja, mietitään yhdessä erilaisia vaihtoehtoja opintojen suorittamiseen pajaympäristössä sekä täytetään osaamistodistusta yhdessä valmentautujan kanssa. YTO-valmennuksessa käydään myös läpi vuositeemoja ja niihin liittyviä YTO-aineiden tehtäviä, kuten muissakin valmennuksissa.

Tukena työssä on moniammatillinen verkosto, jonka apua ja palveluita hyödynnetään työssä jatkuvasti. Valmentautujien yksilölliset tarpeet määrittelevät, millaista tukea ja ohjausta he tarvitsevat. Tärkeimpiä yhteistyökumppaneita ovat etsivä nuorisotyö, nuorten työpaja Vaateri, Valkeakosken ammattiopisto VAAO, TE-toimisto, mielenterveyskeskus, a-klinikka, sosiaalisen kuntoutuksen kohtaamispaikka Narikka sekä työikäisten palvelut sosiaalitoimessa. Opinnollistamiseen liittyvissä asioissa on tehty yhteistyötä VAAO:n kanssa tiiviisti.

Ohjaajan tehtävänä on tukea valmentautujaa oman elämäntilanteen selvittämisessä sekä tarjota apua tulevaisuuden suunnitelmien rakentamiseen sekä pohtia ratkaisumalleja yhdessä valmentautujan kanssa eri asioissa. Keskeistä on saada valmentautuja etenemään oman valmennussuunnitelman mukaisesti pienten osatavoitteiden avulla. Ohjaaja arvioi ja dokumentoi valmentautujan työ-, toiminta- ja opiskelukykyä, tekee palveluohjausta, kartoittaa verkostoa ja rakentaa moniammatillista tukea, osallistuu verkostotyöhön ja tukee valmentautujaa elämän eri osa-alueilla. Työhön kuuluu oleellisesti kirjaaminen, läsnäolojen seuranta ja raportointit.

VALKEAKOSKEN STARTTIPAJA OPPIMISYMPÄRISTÖNÄ

Starttipajalla toiminta räätälöidään valmentautujan tarpeiden ja voimavarojen mukaan. Vuosi on jaoteltu teemoittain vuosikellon mukaisesti joka kuukaudelle. Jokaiseen teemaan sisältyy tehtäviä, vierailijoita, ryhmäkeskusteluita sekä taidelähtöistä ja luovaa toimintaa. Teemat ovat rakentuneet ammatillisten YTO-aineiden, arjenhallinnan sekä koulutus- ja työelämävalmennuksen pohjalta. Jokaiselle kuukaudelle täytetään myös pajapäiväkirjaa, joka sisältää tehtäviä teemaan liittyen sekä YTO-aineiden alle linkittyvät tehtävät. Teemoja ovat muun muassa uni ja rentoutus, raha ja pelaaminen, osaaminen ja koulutus, osallisuus ja vaikuttaminen mielenterveys ja päihteet sekä itsetuntemus ja sosiaaliset taidot.

Tunne- ja ajattelutaitojen kehittymistä tuetaan moninaisten keskusteluiden ja itsetuntemusharjoitusten avulla, sekä vuorovaikutusta ja sosiaalisia taitoja harjoittelemalla. Tuetaan

ja kannustetaan valmentautujia kertomaan avoimesti vaikeistakin asioista. Valmentautajat Starttipajalla saavat toisiltaan päivittäin vertaistukea vaikeiden asioiden käsittelyssä. Starttipajalla tehdään paljon ryhmämuotoista toimintaa erilaisissa ryhmäkokoontaisissa. Ryhmä- ja parityöskentelyn rakennetta vaihdellaan niin, että tutustutaan eri ihmisiin erilaisten tehtävien avulla. Dialoginen keskustelu päivittäin kehittää vuorovaikutustaitoja.

Starttipajalla tarjotaan tukea valmentautujan elämäntilanteen selvittämiseen ja tulevaisuuden suunnitelmien rakentamiseen, tuetaan psyykkistä ja fyysistä toimintakykyä, kehitetään arjenhallintataitoja sekä parannetaan mahdollisuuksia siirtyä koulutukseen, työelämään tai muuhun tarkoituksenmukaiseen toimintaan. Jokaisen nuoren kanssa tehdään yksilöllinen valmennussuunnitelma, ja tavoitteita tarkastellaan ja arvioidaan säännöllisesti. Tavoitteena on suunnitella, arvioida ja toteuttaa Starttipajajakso niin, että kukin asiakas saa omia tarpeitaan vastaavaa palvelua ja laaditaan yksilölliset tavoitteet joita kohti työskennellään.

Starttipajalla opitaan oman tekemisen kautta tekemällä erilaisia arjenhallintaan liittyviä toimintoja, kirjallisia tehtäviä ja käymällä ryhmäkeskusteluita. Valmennusprosessi alkaa yksilökeskusteluiden kautta valmennussuunnitelman tekemisellä. Valmennussuunnitelmaan laaditaan yksilölliset tavoitteet Starttipajajaksolle, joita seurataan ja arvioidaan aktiivisesti. Tavoitteiden saavuttamiseksi mietitään erilaisia toimintamalleja ja testataan niiden toimivuutta, ohjaajat nuorta tukien.

Starttipajalla on mahdollista tunnistaa osaamista ja oppia asioita vahvasti tuetun valmennuksen avulla. Valmentautujien erityistarpeet otetaan huomioon yksilöllisesti. Nivelvaiheiden tukea halutaan tehostaa, jotta saataisiin mahdollisimman vahva tuki valmentautujan siirtyessä esimerkiksi opiskelemaan. Starttipajan ohjaaja/tiiminvetäjä on mukana myös PAEK:n (Pirkanmaan ammatillisen erityisopetuksen koordinaatiokeskus) kanssa yhteistyössä vahvistamassa erityistä tukea vaativien valmentautujien siirtymistä Starttipajalta opiskelemaan tai oppilaitoksesta Starttipajalle.

Starttipajan toiminta on yhteisöllistä ja valmentautujia osallistavaa. Yhdessä tekeminen vahvistaa yhteenkuuluvuuden tunnetta ja saa valmentautujan kokemaan kuuluvansa osaksi jotakin ja tekemään asioita joilla on merkitys myös muille kuin itselle. Ryhmäkeskusteluissa kannustetaan osallistumaan avoimesti ja rehellisesti, jolloin keskusteluista valmentautuja saa parhaan mahdollisen hyödyn.

Päiväys: 4.9.2019

Oppimisympäristön tunnistaja ja organisaatio:

Minna Mäki, opo, Valkeakosken ammattiopisto VAAO
- yhdessä VAAO:n YTO-aineiden opettajien kanssa

Pajan yhteyshenkilö ja yhteystiedot:

Kaisa Lahtinen, tiiminvetäjä, ohjaaja, 040 335 7219, kaisa.lahtinen@valkeakoski.fi
Valkeakosken kaupunki, sosiaali- ja perhepalvelut, työllisyyspalvelut, nuorten Starttipaja,

AVATUT TUTKINNON OSAAMISTAVOITTEET

Ammatillisten perustutkintojen yhteiset tutkinnon osat (2018)

Ammatillisten perustutkintojen yhteisten tutkinnon osien kaikille pakollisten osaamistavoitteiden laajuus on 26 osaamispistettä. Starttipajalla voidaan saavuttaa osaamistavoitteet vähintään tasolla tyydyttävä (T1) niiden kaikista muista osa-alueista paitsi Viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä, ruotsi (1 osp).

Viestintä ja vuorovaikutusosaaminen, 10 osp

Viestintä ja vuorovaikutusosaaminen äidinkielellä, suomi: *Starttipajalla harjoitellaan monenlaisia vuorovaikutustaitoja erilaisten ihmisten kanssa erilaisissa ryhmissä ja tilanteissa. Valmentautuja opettelee ilmaisemaan omia mielipiteitään ryhmäkeskusteluissa ja pienryhmäharjoituksissa. Opitaan toimimaan kohteliaasti muita ihmisiä kohtaan ja kuuntelemaan muiden mielipiteitä. Valmentautuja oppii ottamaan muut huomioon ja kohtelemaan toisia tasavertaisesti. Harjoitellaan yhteistä päätöksentekoa erilaisilla keinoilla. Seurataan säännöllisesti sekä kotimaan- että ulkomaiden uutisia ja etsitään lisätietoja kiinnostavista aiheista. Harjoitellaan muistiinpanojen tekemistä esimerkiksi verkkovalmennusten tai vierailijoiden aikana. Etsitään tietoa esimerkiksi koulutusaloista verkosta ja kirjastosta. Laaditaan erilaisia asiakirjoja, kuten CV sekä työhakemukset. Harjoitellaan työhaastattelutilanteita sekä itseilmaisun keinoja sanallisesti ja kehonkielellä.*

Viestintä ja vuorovaikutusosaaminen vieraalla kielellä, englanti: *Valmentautuja osaa etsiä tietoa esimerkiksi koulutusalaista englannin kielellä tai katsoa aiheeseen liittyviä videoita englanniksi. Oppii kertomaan lyhyesti itsestään ja osaamisestaan englannin kielellä. Opettelee tarvittaessa tekemään englanninkielisen työhakemuksen ja CV:n ja tutustumaan hakemaansa työpaikkaan englannin kielellä.*

Toiminta digitaalisessa ympäristössä: *Valmentautuja oppii käyttämään tietokoneita sekä monitoimilaitetta. Oppii käyttämään digitaalisia kaupungin palveluita sekä tietokoneella että mobiililaitteella. Osaa etsiä tietoa digitaalisista palveluista ja käyttää niitä hyödykseen muun muassa työnhaussa. Starttipajalla opetellaan noudattamaan salassapitositoumusta ja käydään läpi tietoturva-asioita valmentautujan tietojen kirjaamisen kautta.*

Taide ja luova ilmaisu: *Starttipajalla pidetään luovaa työpajaa viikoittain. Opetellaan erilaisia luovia menetelmiä, joiden avulla voidaan helpottaa itseilmaisua ja tunteiden tunnistamista ja niiden ilmaisua. Tutustutaan kaupungin eri nähtävyyksiin ja museoihin. Suunnitellaan tuotteita huomioiden kysyntä ja uudet ideat. Tehdään yhteisötaidetta ryhmässä erilaisilla menetelmillä. Harjoitellaan luovaa kirjoittamista. Harjoituksina esimerkiksi eri aiheisiin liittyvät harjoitukset, joissa annetaan lauseiden alkuja, jota jatketaan omien kokemusten mukaisesti. Kirjoitetaan luovasti eri kysymyksiin vastaten. Kirjoitetaan musiikin herättämiä ajatuksia. Kirjoitetaan runoja tai jatketaan olemassa olevia runoja omilla ajatuksilla. Kirjoitetaan sekä hyödynnetään kirjallista materiaalia luovissa töissä.*

LÄHDE: <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/esitys/3855077/reformi/tutkinnonosat/4183749>

Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen, 6 osp

Matematiikka ja matematiikan soveltaminen: *Lasketaan mittoja ja muutetaan ohjeita leivonnassa ja ruuanlaitossa viikoittain. Tehdään mittapiirroksia luovassa työpajassa suunnitelluista tuotteista. Tehdään laskelmia ja budjettia omassa taloudenhoidossa, suunnitellaan rahankäyttöä, myös mobiilisovellusten avulla. Vertaillaan hintoja ja tehdään taloudellisia hankintoja. Starttipajalla opeteltavien matemaattisten asioiden ohella käytetään apuna YTO-aineiden suorittamiseen tarkoitettuja T1-tehtäviä.*

Fysikaaliset ja kemialliset ilmiöt ja niiden soveltaminen: *Luetaan aikakauslehtiä ja käydään keskusteluja artikkeleiden pohjalta. Käytetään siivousaineita viikoittain sekä myös maaleja. Starttipajalla opitaan kemikaalien turvallinen käyttö sekä työvälineiden puhdistus ja aineiden säilytys. Starttipajalla siivotaan päivä-, viikko- ja kuukausisiivouslistojen mukaisesti.*

LÄHDE: <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/esitys/3855077/reformi/tutkinnonosat/4183748>

Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen, 9 osp

Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen: *Starttipajalla toimitaan yhdenvertaisesti ja valmentautajat oppivat noudattamaan yhteisiä pelisääntöjä ja aikatauluja työelämälähtöisesti. Opitaan selvittämään omia palvelutarpeita yhdessä oman ohjaajan kanssa ja luodaan verkostoja. Valmentautuja oppii, mistä saa apua eri tilanteissa Starttipajan jälkeen. Opitaan yhteiskunnallisen vaikuttamisen keinoja, osallistutaan esim. kaupunginvaltuuston kokoukseen ja käydään äänestämässä. Tutustutaan politiikkaan ja sen merkitykseen yksilöiden elämässä sekä yhteiskunnallisesti. Tutustutaan eri puolueisiin ja vaaliehtokkaisiin. Osallistutaan nuorisotoimen kanssa yhteisprojekteihin ja luodaan talkoohenkeä. Valmentautajat tekevät seurantaa omista tuloista ja menoista, suunnittelevat rahankäyttöä erilaisten tehtävien avulla, selvittävät omia velkoja, sakkoja ym. maksuja ja tarvittaessa ovat yhteydessä velkaneuvojaan. Perustetaan sosiaalitoimessa välitystilejä rahankäytön hallinnan tueksi. Osallistutaan velkaneuvoja sekä päihdetyöntekijän pitämiin keskustelutilaisuuksiin rahapelaamiseen, riippuvuuksiin ja rahankäyttöön liittyen.*

Työelämässä toimiminen: *Starttipajalla opitaan selvittämään eri alojen työllistymistilannetta sekä vetovoimaisuutta ja palkkatilanteita koko Suomen alueella. Seurataan avoimia työpaikkoja sekä työvoimakoulutuksia. Käydään koulutus- ja työelämävalmennusryhmässä laajasti läpi koulutukseen ja työelämään liittyviä asioita, käsitteitä, hakemuksia ja koulutus- sekä työpaikkoja. Etsitään tietoja eri aloista, koulutusvaihtoehdoista, uralla etenemisestä, täydennyskoulutuksista sekä työllistymismahdollisuuksista. Tutustutaan työehtosopimukseen, työsopimukseen sekä työläinsäädäntöön. Opetellaan pysymään aikatauluissa, noudatetaan työelämän pelisääntöjä, esim. poissaoloilmoitukset ja sairauslomatoistukset sekä muita työelämään liittyviä asioita.*

Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet: *Starttipajalla tehdään paljon itsetuntemusharjoituksia, työskennellään omien vahvuuksien mukaisesti sekä jokainen luo itselle omat tavoitteet joita kohti pyritään pääsemään pienien osatavoitteiden avulla. Omien luonteenpiirteiden, toiveiden, vahvuuksien ja kehittämiskohteiden kautta pyritään löytämään suunta omalle elämälle. Tavoitteita tarkastellaan säännöllisesti ja valmentautuja itse arvioi edistymistään sekä luo uusia tavoitteita. Starttipajalla tehdään useita itsearviointilomakkeita eri kohdissa valmennusta, joita valmentautuja itse vertailee. Näin saadaan todennettua omaa oppimista ja kehittymistä sekä asioiden saamista eteenpäin. Valmentautuja suunnittelee omaa jatkokoulutustaan eri tietolähteitä hyödyntäen, kuten internet, kirjasto ja oppilaitosvierailut. Valmentautuja tekee hakulomakkeet oppilaitoksiin Starttipajalla, jos on lähdössä opiskelemaan tai jos on yhteishakuvelvoite. Tehdään myös kesätyö- ja työnhakuhakemukset. Kerätään olemassa olevat työ- ja koulutodistukset ja kootaan niiden pohjalta CV. Harjoitellaan haastattelutilanteita. Starttipajalla voi lukea pääsykokeisiin.*

Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta: *Starttipajalla valmentautujat harjoittelevat yrittäjätoimintaa tuotesuunnittelun kautta. Tehdään myyjäisiin myyntiin tulevia tuotteita. Suunnittelu lähtee liikkeelle asiakas- ja tarvelähtöisesti. Opitaan ymmärtämään tuotteen kulku suunnittelusta kuluttajalle. Suunnitellaan ja ideoidaan itse tuotteita ja toteutetaan käytännössä. Käydään teoriassa läpi yrittämistä sekä järjestetään myyjäiset. Suunnitellaan markkinointi.*

Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen: *Starttipajalla kartoitetaan elämäntilannetta myös terveydellisestä näkökulmasta. Valmentautuja oppii, mitä kautta voi hakeutua terveyskeskukseen, hammaslääkäriin, päihdepalveluihin tai mielenterveyspalveluihin itsenäisesti matalalla kynnyksellä hyödyntäen verkkopalveluita. Starttipajalla käydään liikkumassa viikoittain erilaisia lajeja kokeillen. Valmentautujat oppivat pitämään erilaisia päiväkirjoja esimerkiksi päihteidenkäytöstä, liikkumisesta, nukkumisesta ja ruokailusta. Valmentautuja oppii myös tekemään muutoksia havainnointien pohjalta omiin tottumuksiinsa liittyen. Vierailijoina Starttipajalla käyvät mm. seksuaaliterapeutti ja päihdetyöntekijä. Valmentautujat osallistuvat myös 6 viikkoa kestäväan uniryhmään jonka toteuttajana Uniliitto. Liikunnassa opitaan ennakoimaan riskejä ja pienentämään tapaturman mahdollisuutta.*

Kestävän kehityksen edistäminen: *Starttipajalla kierrätetään aktiivisesti. Jätteidenlajittelu sekä kierrätysmateriaalien käyttö on päivittäistä. Opetetaan jätteiden lajitteluun. Starttipajalla luovan toiminnan pajassa lähes kaikki materiaali on kierrätettyä. Myös tuotteita suunnitellaan sen mukaan, miten kierrätysmateriaaleja saadaan hyödynnettyä. Käydään kirpputoreilla ja kierrätysmyymälässä tekemässä tarpeiden mukaisia edullisia hankintoja.*

LÄHDE: <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/esitys/3855077/reformi/tutkinonosat/4183745>